

**DET KONGELIGE BARNE-
OG FAMILIEDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortinget
Familie- og kulturkomiteen
0026 OSLO

Deres ref
2021/622 IS/mb

Vår ref
21/820-

Dato
01. mars 2021

Svar på Dok.8:107 S (2020-2021) om voksen stebarnsadoptsjon

Jeg viser til brev fra Stortingets Familie- og kulturkomité 16. februar 2021 med spørsmål om departementets vurdering av representantforslag fra stortingsrepresentantene Silje Hjemdal, Solveig Horne, Kari Kjønnaas Kjos og Himanshu Gulati. Representantene har fremmet følgende forslag:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en lovendring slik at det blir det voksne barnet selv som vurderer hva som er til beste for vedkommende i saker om stebarnsadoptsjon av voksne barn.

Ny adopsjonslov ble vedtatt 16. juni 2017, og trådte i kraft 1. juli 2018. Det ble inntatt en formålsbestemmelse i loven, som presiserte at formålet ved adopsjon av voksne er å bekrefte rettslig eksisterende bånd tilsvarende forholdet mellom barn og foreldre. Se adopsjonsloven § 1 andre ledd. Departementet foreslo i Prop. 88 L (2016-2017) pkt. 11.6.1 at muligheten for adopsjon av voksne skulle videreføres, men at adgangen fortsatt skulle være snever fordi hovedformålet med adopsjonen er et annet når adopsjonssøkerne ikke lenger skal oppfostre den som søkes adoptert. Stortinget hadde ikke merknader til dette, jf. Innst. 359 L (2016-2017). Adopsjon av voksen person (over 18 år) er regulert slik i adopsjonsloven § 16 første ledd:

En person som har fylt 18 år, kan adopteres bare hvis det er klart sannsynlig at adopsjonen vil bli til beste for personen. Adopsjonssøkeren må dessuten ha oppfostret personen i minst 6 år, med mindre andre særlige grunner taler for adopsjon. I vurderingen skal det legges særlig vekt på tilknytningen mellom søkeren og den som søkes adoptert, den familietilknytningen som måtte falle bort ved adopsjonen, og eventuelle søsken som søkeren skal adoptere samtidig.

Representantforslaget gjelder adopsjon av voksne stebarn. Jeg gjør oppmerksom på at adopsjonsloven § 16 ikke er avgrenset til adopsjon av tidligere stebarn.

Adopsjon endrer rettslige familieband med endelig virkning, og har dermed store rettslige konsekvenser for alle de berørte i saken (søker, personen som søkes adoptert, foreldrene). Det er derfor ikke bare hensynet til den som søkes adoptert som vektlegges, men også hensynet og dermed rettssikkerheten til andre som berøres.

Adopsjonsloven § 16 om voksenadopsjon krever at det må være klart sannsynlig at adopsjonen vil bli til det beste for personen. Dette er tilsvarende som ved adopsjon av mindreårige, der det fremgår at en søknad om adopsjon og om forhåndssamtykke til å adoptere bare kan innvilges når det er klart sannsynlig at adopsjonen vil bli til barnets beste, jf. adopsjonsloven § 4 første ledd andre punktum. Beviskravet ble lovfestet i ny adopsjonslov. Det fremgår av Prop. 88 L (2016-2017) punkt 22.7 at beviskravet bør være høyere enn alminnelige sannsynlighetsovervekt, og departementet sluttet seg til Adopsjonsutvalgets forslag om at begrepet "klart sannsynlig" er dekkende og presist.

Adopsjonsmyndighetene skal legge til grunn og vektlegge partenes eget syn på adopsjonsspørsmålet. Det fremgår imidlertid av lovens § 16 og av forarbeidene at adopsjonsmyndighetene også skal vektlegge andre forhold.

Adopsjonsmyndighetene skal særlig legge vekt på tilknytningen mellom søkeren og den som søkes adoptert, den familietilknytningen som måtte falle bort ved adopsjonen og eventuelle søsken som søkeren skal adoptere samtidig. Dette utdypes slik i Prop. 88 L (2016-2017) pkt. 11.6.2.

Kravet om at adopsjonen skal være til det beste for den som søkes adoptert, skal i stor grad tolkes på samme måte som kravet om at adopsjonen skal være til barnets beste, jf. lovutkastet § 4. I tillegg vil retningslinjer som angår de ulike adopsjonstypene langt på vei gjøre seg gjeldende for adopsjon av myndige personer. Det vil si at kravene som stilles ved adopsjon av mindreårig stebarn, også gjør seg gjeldende ved vurderingen av om stebarnsadoptasjon av myndige personer skal finne sted. Forholdet mellom den som søkes adoptert og søker, opprinnelig forelder, eventuelle søsken og øvrig slekt må for eksempel vurderes. Adopsjon er dermed ikke et verktøy som skal kunne benyttes for å etablere og løse opp familierelasjoner ut fra hva partene er blitt enige om. Departementet går inn for at gjeldende restriktive praksis ved adopsjon av voksne personer videreføres.

At den som søkes adoptert samtykker og mener adopsjon er det beste for seg, er en forutsetning for å kunne innvilge adopsjon, men ikke i seg selv avgjørende.

Jeg kan ikke støtte forslaget fra stortingsrepresentantene Silje Hjemdal, Solveig Horne, Kari Kjønnaas Kjos og Himanshu Gulati, som ser ut til å bryte med et langvarig prinsipp i norsk rett om at man ikke selv kan bestemme eller avtale hvem som skal være ens rettslige foreldre. Etablering og overføring av rettslig foreldreskap er i dag et offentlig ansvar. Voksne kan

heller ikke kreve at rettslige familieband oppheves, selv om de mener å ha gode grunner for det. En endring som foreslått i Dok.8:107 S (2020-2021) vil uansett måtte utredes nærmere, herunder må det ses på de menneskerettslige sidene ved saken.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) opplyser at de ut fra deres behandling av klager over avslag på søknad om voksne stebarn ikke har sett at Barne-, ungdoms- og familieetatens praksis har endret seg etter at ny adopsjonslov trådte i kraft. Jeg vil imidlertid be Bufdir gjennomgå retningslinjene til loven, Q-1245/2018, for å sikre at disse er godt i samsvar med lov og forarbeider.

Med hilsen

Kjell Ingolf Ropstad

